Ner 189. ROK 1841. PIĄTEK 20 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Bernarda.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Sobiesław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi
18	6	27" 5" 905	+ 14° 1	5"' 97	Pł Zachodni słaby	Pochmurno	
	2	6, 599	+ 18, 8	6, 47	Zachodni słaby	Chmury	Gzmot
	10	7, 469	+ 13, 0	5, 33	ZPn Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz Grzmot

Wiadomosci krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 18 do dnia 19 Sierpnia.

Koszntzki Hippolit, Iwinski Franciszek ob., Radziminski Wincenty ob., Zabiełło Henryk hr., Chmielewski Felix, de la Plaine John półkownik cess: ross., z Ameriki północnej, Bzowska Elżbiata ob., Wodzicka Zofia hr., Załuskowska Paulina ob., z Polski; — Sapiecha Leon, Bobrowski hr., z Galicyi; — Botta August, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Bohrowski Joachim, Obruczew Emilia Jeneraiowa, do Polski; — Ostrzeszewicz Faustyn ob., Lewiecki Adolf, Łoziuski Władysław ob., Staniszewska Marya ob., do Galicyi; — Schäfer, Brzozowski Jan. do Pruss.

Wiadomosci zagraniczne.

— Paryż 4 Sierpnia. —

Rejestracya w Paryżu, postępuje bez najmniejszéj przeszkody, i prawie bez zwrócenia publicznéj uwagi, coby i gdzie indziéj miało miejsce, gdyby wszędzie zastosowano tak łagodne formy téj operacyi jak tutaj.

National donosi: Między żołnierzami tutejszego garnizonu miały miejsce w tych dniach liczne uwięzienia, względem powodu ich nic nie wiemy.» Z drugiéj strony dowiadujemy się że powodem tych aresztowań było to, iż niektórzy podoficerowie i żołnierze tutejszego garnizonu nie chcieli pracować przy fortyfikacyach.

Xiąże Aumale przybył z Algieru do Marsylyi.

Budują się w téj chwili w Paryżu trzy nowe więzienia, z których jedno urządzone jest podług systemu komórkowego.

Piszą z Tulle, że pani Laffarge postanowiła pozwać przed sąd Denis Barbier o fałszywe zeznanie w charakterze świadka. Jeśli podobne oskarżenie przyjętém będzie, w takim razie stosownie do praw, wykonanie wyroku przeciw pani Laffarge wydanego, musi być odroczoném, a jeśli oskarżony za fałszywe, potępiające zeznania, osądzonym będzie, wtedy wyrok przeciw pani Lafarge musi być uznany za nieważny, a proces jéj będzie oddany innemu sądowi. Swiadek przekonany o fałszywe zeznania nie może byc na drugim processie przesłuchiwany.

— Londyn 4 Sierpnia —

W klubach zapewniają, że parlament nie będzie zwołanym przed październikiem. *Standard* wspomina o pogłosce, podług któréj ministrowie

mają mieć zamiar, budżet, który co do głównych swoich części jak wiadomo przez poprzedni parlament odrzuconym został, raz jeszcze nowemu przedłożyć. Ten dziennik udaje, że wierzy tej pogłosce i w kroku tym upatruje powód do formalnego oskarżenia ministrów.

Między torysami zdaje się, że jeszcze niema zgody względem wyboru mówcy. Zdaje się że Sir Robert Peel skłonnym jest zatrzymać p. Schaw Lefebvre, ale większość konserwatystów obstaje przy tém, że niestósownem byłoby aby najwyższy urząd w parlamencie zostawiony został członkowi mniejszości.

Znowu jeden znakomity fabrykant w Manchester wstrzymał swoje wypłaty, co zwiększy jeszcze stagnacyę interesów, jaka już od kilku miesięcy panuje w Anglii. Biedni robotnicy nie tylko mniéj są teraz płatni, ale nadto drożéj muszą kupować żywność, i przy niedobrze w żniwie, co już prawie nie ulega wątpliwości, przygotować się muszą na smutną zimę.

Żaden nawet najbardziéj zacięty członek jakiegobądź stronnictwa nie może zaprzeczyć, że nadchodzący koniec jedenastoletniego panowania wigów ozdobiony jest blaskiem. W zagranicznéj polityce wprawdzie śmiałe ale rozważne i najpożądańszemi rezultatami uwieńczane postępowanie lorda Palmerston, wychowańca i renegata staréj szkoły Pitta, Grenvilla i Liverpoola, przynajmniéj w ostatnich latach było tego rodzaju, że nawet najsamolubniejszy polityk nie mógłby nic przeciw niemu zarzucić. Przystąpienie Francyi do związku czterech innych mocarstw już nastąpiło. Francyi prócz znacznie zwiększonego ciężaru długów i nie zbyt dwuznacznych fortyfikacyi, pozostała daleko liczniejsza flota, obfity materyał wojenny i wojsko na stopie wojennéj. Do tego należy dodać jeszcze zaostrzoną chęć wojny w narodzie przez rozdraźnienie próżności narodowéj i zgodne z tém usposobienie wszystkich xiążąt domu królewskiego, które tylko wielka roztropność króla i jego małżonki w równowadze utrzymać jest w stanie. Przy takich żywiołach, utrzymanie pokoju jest niezaprzeczoną zasługą lorda Palmerston i jego niezmordowanéj czynności, i jego następcy w gabinecie będą mu za to niezawodnie wdzięczni, bo pozostaje im jeszcze dość zadań w wojnie chińskiéj i zawikłaniach spowodowanych nierozważném postępowaniem sądu w New-York przeciw panu Mac Leod; i lord Aberdeen będzie miał czém się zająć.

Niemniéj świetnym tryumfem dla wigów, jest skończony właśnie w téj chwili objazd królowéj i jéj dworu po zamkach najznakomitszych lordów ich stronnictwa. To objawienie osobistéj przychylności monarchini tém pochlebniejszém jest, im większą tworzy sprzeczność z zbliżającą się katastrofą. (G. W.)

— *Dnia* 6 *Sierpnia.* —

Już tedy postanowioném zostało że parlament ma się zebrać w dniu dziewiętnastym to jest w tym w którym podług dekretu rozwiązania poprzedniego parlamentu, wszystkie wybory powinny być ukończone, i lord John Russel wydał już obiegnik do ministerjalnych członków izby niższéj, w którym wzywa ich aby w tymże dniu znajdowali się na swoich miejscach, ponieważ wybór mówcy natychmiast przedsięwziętym zostanie, a pierwsze narady będą niezmiernie ważnemi. Mniemają że rozprawy nad adresem odpowiadającym na mowę tronową nie będą ukończonemi przed 28 sierpnia i że gabinet Melbourne wtedy dopiero usunie się. Przeszło tydzień przejdzie następnie na układaniu nowego gabinetu, a nowe wybory którym muszą się poddać nowi ministrowie i urzędnicy państwa, zajmą także przynajmniéj ośm dni, tym sposobem zatém parlament zaledwie około 20 września rozpocznie na nowo swoje prace. (G. W.)

— *Tuluza* 31 *Lipca.* —

Rozwiązanie gwardyi narodowéj i rady municypalnéj uczyniło tu bardzo żywe wrażenie, spokojność jednakże panująca w naszém mieście bynajmniéj nie została przerwaną. Tymczasowa rada municypalna otrzymawszy wczoraj postanowienie królewskie ogłaszające jéj rozwiązanie, złożyła natychmiast przeciw niemu piśmienną protestacyę, ponieważ nie zawierało paragrafu oznaczającego termin wyboru nowéj administracyi municypalnéj: oświadczyła ona że dopóty pozostanie przy swoich obowiązkach, dopóki nie otrzyma postanowienia królewskiego zgodnego z przepisami praw, i że jedynie przemocy ustąpi. Gdy wieczorem o godzinie ósméj wybrani przez pana Duval nowi członkowie tymczasowéj administracyi przybyli do ratusza dla objęcia swoich urzędów, musiano po długich daremnych układach sprowadzić centralnego komisarza pana Delaraldo aby wezwał opornych członków rozwiązanéj administracyi do oddalenia się z ratusza. Ci przystali nakoniec na to, jednakże przesłali panu Duval drugą protestacyę z oświadczeniem, że tylko moralnéj sile któréj przeciw nim użyto, ustąpili. W czasie tych wypadków żandarmerya stanęła na dziedzieńcu kapitolu a wojska garnizonu stały pod bronią w koszarach w gotowości wyruszenia za pierwszym znakiem. (G. W.)

— Madryt 27 Lipca. —

W bezstronnym i zawsze dobrze zawiadamianym dzienniku *Castellano*, znajduje się następujący artykuł:

»Zdaje się, że J. K. M. królowa Marya Krystyna uczyniła protestacyą przeciw postanowieniom kortezów we względzie opieki nad jéj dostojnemi córkami. Utrzymują że ta protestacya przedwczoraj wieczór wręczoną została rejentowi państwa przez posła francuzkiego. Mówią także, iż istnieje jakiś dokument pewnego Monarchy, który w téj okoliczności ma się wyrażać że postanowienia kortezów uważa jako niesłuszne wdarcie się w wspólne prawa królów.«

Correo National powtarza ten artykuł i nadmienia przy tém: »mówią jeszcze, że tegóż samego dnia, w którym to wręczenie nastąpiło ministrowie odbyli naradę, na któréj obecnemi byli angielski poseł pan Aston, i jenerał Linage.

Wczoraj obiedwie izby zgromadziły się na ogólne posiedzenie, na którém pan Arguelles złożył przysięgę jako opiekun. Prezes gabinetu uprzedził o téj uroczystości wszystkich członków dyplomatycznych zagranicznych dworów. Przybyło tylko jednak kilku członków należących do angielskiego poselstwa i sprawujący interesa północnéj Ameryki. Pan Arguelles zamierzył teraz przenieść swoje mieszkanie do pałacu królewskiego, aby nad osobą i dobrem jego opiece powierzonéj sieroty starannie czuwać. W tym celu pokoje królowéj tak urządzone zostaną, że nikt ani do nich wchodzić ani wychodzić nie będzie mógł bez wiedzy opiekuna lub jego zastępcy. Robotnicy mają sobie zalecone jak najprędsze ukończenie téj roboty, i w niedzielę nawet pracowali.

Wieczorem tegóż dnia. Dziś w kongresie deputowany *Munoz Bueno* zrobił wezwanie do ministr. co do wieści, tyczących się protestacyi królowéj Krystyny, i odezwy króla Lud. Filipa. Prezes rady ministrów oświadczył, że rząd istotnie otrzymał protestacyą, królowéj Krystyny, i gotował się stosownie jéj użyć. Co się zaś tycze odezwy króla francuzkiego do rządu hiszpańskiego we względzie kwestyi opieki, takowa zupełnie nie istnieje i przeciwna prawdzie. Na tém oświadczeniu kongres poprzestał.

— Dnia 28 Lipca. —

W dzisiejszym numerze *Eco del Comercio* czytamy: »Dowiedzieliśmy się od wiarogodnéj osoby, że gabinet otrzymał depeszę od rządu francuzkiego, który wprawdzie mówi że wie o protestacyi królowéj Krystyny, ale zarazem w najformalniejszy i najzupełniéj stanowczy sposób oświadcza że bynajmniéj nie męszał się do téj sprawy. Rząd francuzki nie ma w tej sprawie najmniejszego udziału ani interesu, uważa ją za czysto hiszpańską, należącą wyłącznie do izb prawodawczych, a zupełnie obcą politycznym stosunkom dwóch narodów. Jest to piorunujące odparcie wszystkich tych fałszywych pogłosek, które wczoraj z taką pewnością rozsiewali na giełdzie ludzie starający się szerzyć to mniemanie że protestacya królowéj Krystyny popieraną jest u naszego dworu przez posła francuzkiego i wszystkie inne poselstwa. Protestacya ta jest bezsilną, nie może ona bynajmniéj zmniejszyć ważności aktu, który niepotrzebuje potwierdzenia z żadnéj strony, albowiem posiada wszelką wymagalną autentyczność

Energia jaką gabinet okazał względem buntowników w Alchucemas przyłożyła się bardzo do polepszenia jego stanu w opinii publicznéj. Prezes rady pan Gonzales zaraz też korzystał z téj sposobności, aby odeprzeć czyniony rządowi przez pana Pacheco zarzut słabości, zapewnieniem że rząd dość jest silnym względem tych którzyby kiedykolwiek odważyli się obrazić prawa, bez względu do jakiejby klassy należeli; jest silnym przez wsparcie większości obu ciał prawodawczych, a jeśli pan Pacheco wątpi o tém niech zaprojektuje wotum zaufania dla ministrów.

Rząd mianował osobnego dowódzcę dla wojsk które są przeznaczone przeciw kontrabandystom operować.

Mniemają powszechnie że protestacya królowéj, matki Maryi Krystyny ogłoszoną będzie z dołączeniem komentarza albo energicznéj odpowiedzi, i że gabinet w téj chwili właśnie się tém zajmuje.

W Zamora gorliwie postępuje zniszczenie wszystkich klasztorów. — Podług listów z Barcelony 21 b. m., było tam zupełnie spokojnie; jenerał gubernator odbył przegląd 18 batalionów piechoty i 600 jazdy.

Jeden raport twierdzi że wybory za dawniejszego rządu, (stronnictwa umiarkowanego,) kosztowały dwa miliony realów w sekretnych wydatkach. Prócz tego policya utrzymywała 60 ajentów, których obowiązkiem było znajdować się na galeryach publicznych w czasie posiedzeń kortezów. Przeznaczona na ten cel kommissya chce zupełnie położyć koniec dawnemu systemowi który wprawdzie nigdzie już nie istnieje. (G. W.)

— Alexandrya 19 Lipca. —

Wezwanie sułtana do Mehmeda Ali aby wysłał wojsko, na koszt jego (sułtana) do Hed-

szas dla uspokojenia tych okolic sprawiło tu niejakie wrażenie. Uważają to jako nowy dowód, że obce wpływy w Konstantynopolu przez inne mocarstwo zniesionemi i zastąpionemi zostały. Nic może bardziéj pomyślnie nie wypadło dla dumnych zamysłów wice-króla. Otrzymał od razu pozwolenie pokrywania swych wydadków ze skarbu porty, czego już użył względem francuzkiego paropływu na summę 2 miliony piastrów. Kurszid pasza miał być mianowanym przywódzcą wyprawy. Wieść o świetném przyjęciu Said Beja w Konstantynopolu, wielką radość sprawiła w mieście i na dworze Alego. Rozmaite z tego powodu biegały pogłoski np. że wice król został od sułtana powołanym do Konstantynopola, gdzie miał objąć wodze rządu aby silnym swoim duchem podźwignąć spruchniałe drzewo walącego się państwa. Pułkownik Napier ciągle tu przebywa, ale dotychczas nic nie przedsiębierze. Ibrahim również się tu znajduje.

(G. W.)

Doniesienia Urzędowe.

Nro 6287.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Senat Rządzący uchwałą z d. 2 b. m. sierpnia r. b. do L. 4082 wydaną uznał za stósowne, ażeby administracya żywności dla osób w domu pracy osadzonych odbywała się tym samym trybem, jaka jest na żywienie aresztantów policyjnych i więzień kryminalnych zaprowadzona chcąc mieć, ażeby od 1 października r. b. wszelka żywność dla ludzi w domu pracy dostarczoną była przez entrepryzę; Wydział S. W. i P. przeto dodatkowo do wydanego pod dniem 10 lipca r. b. N. 5342. Obwieszczenia licytacyi na dostawę żywności dla więźniów kryminalnych, aresztantów policyjnych tudzież chleba dla domu pracy w dniu 17 sierpnia r. b. przez sekretno deklaracye w biórach Wydziału Spraw Wewn. i Policyi *in minus* odbywać się mającéj ogłasza niniejszym iż obowiązkiem będzie entreprenera dostarczać równie dla domu pracy całą żywność wraz z chlebem wsposób i po cenie dla aresztantów kryminalnych przyjętych.

Kraków dnia 3 sierpnia 1841 r.

Senator Prezydujący
SZPOR.

(3r.) Za referendarza *Rajski.*

Nro 6,010.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu

Z mocy reskryptu Senatu Rządzącego w dniu 19 lipca r. b. do Nru 3938 D. G. zapadłego, Wydział Spraw Wewnętrznych, podaje do publicznéj wiadomości: iż w dniu 24 sierpnia r. b. o godzinie 10 z rana odbędzie się w biórze Wydziału licytacya *in plus* na wydzierżawienie na lata trzy następne poczynając od dnia 1 października r. b. realności N, 220 przy ulicy Franciszkańskiej położonéj a do dziekanii WW. Swiętych należącéj; cena pierwszego wywołania w kwocie złp. 500 ustanawia się, wzywa przeto Wydział wszystkich chęć wzięcia w dzierżawę realności téj mających, aby w dniu i miejscu wyżéj wyrażonym wraz z *vadium* w ilości złp. 50 oznaczoném stawić się zechcieli, gdzie przedewszystkiem odczytane zostaną warunki téjże dzierżawy, o których każdego czasu w biórze Senatora nad O. M. i F. J. P. czuwającego dowiedzieć się można.

Kraków d. 27 lipca 1841 r.

Senator prezydujący,
J. KSIĘŻARSKI.

(3r.) Za referendarza *Rajski.*

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Na żądanie osób interesowanych, sprzedawać będzie przez licytacyą publiczną w dniu 23 sierpnia i następnych r. b. codziennie o godzinach od 9 do 12 rano i od 3 do 6 po południu, w rynku głównym w gminie 2 w domu pod L. 265 towary angielskie łokciowe, jako to materye wełniane i bawełniane na suknie damskie i męzkie letnie, manszestry w różnych kolorach, tudzież chustki wełniane i bawełniane w różnych gatunkach i t. p.

Kraków d. 19 sierpnia 1841 r.

(1r.) Fr. Xaw. *Placer.*